

SECESE

Film k secesi londýnské Tate Gallery:

<https://www.tate.org.uk/art/art-terms/a/art-nouveau>

Stručně o secesi

Nový umělecký směr, dosáhl vrcholu v prvních letech 20. století.

Je posledním univerzálním výtvarným slohem, který zasáhl do všech oblastí života.

V Německu se jedná o Jugendstil a ve Francii o Art Nouveau.

Z názvu secese/odloučení, odštěpení / lze vytušit smysl-vzpoura proti snaze impresionistů o naturalismus, umělci se chtěli oprostít od historizujících tradic. V Evropě se secese rozšířila hlavně v 90. letech 19. století /roku 1897 byla ve Vídni založena skupina Secession v čele s malířem G. Klimtem. Základem secese je ornamentálnost, linie, klikatá prodloužená křivka, kterou lze najít v každém designu tohoto stylu. Secese odmítala uspořádané rovné linie a pravé úhly, dávala přednost přirozenějšímu pohybu. Linie se používaly v realistických zobrazeních přirozených forem nebo jako abstraktní tvary evokující organickou přírodu. Důraz byl kladen na dekorativní vzor a plošnost, v podstatě to byl grafický styl dekorace, který se přenesl na množství trojrozměrných předmětů. Tato zakřivená plynulá linie s sebou přinesla pocit éterické lehkosti, elegance a svobody. Nejzákladnějším zdrojem secesních umělců byla příroda, svět rostlin. Pro své zakřivené siluety si vybírali květiny, stonky, listy. V oblibě byly lilie, kosatce, orchideje.... Hodil se také barevný a elegantní hmyz, ptáčí-vážky, pávi, vlaštovky, zvířata jako hadi, chrti.... V mnohých secesních obrazech lze vypožorovat vliv japonské grafiky.

Secese, jako životní styl zasáhla nejen klasické umění, ale i nábytkový průmysl, módu, šperkařství a další oblasti užitého umění. Pro secesní projev bylo typické vzájemné ovlivňování umění-sbližování poezie s hudbou, malířstvím /opakování motivů leknínů, ženských vlasů, mořské vlny v malířství, užitém umění, poezii, v hudbě/. Typicky secesní bylo rovněž prolínání pohádky, baladičnosti, erotiky.

Architektura-fenomén španělské architektury Antonio Gaudí, jehož stavby mají jak gotické, tak barokní rysy. Nejznámější jeho stavbou je chrám Svaté rodiny v Barceloně. Méně jeho nádherné domy, jež poutají svou bizarností, fantaskní architekturou. Dále například vstupy do pařížského metra nebo mnohé vídeňské domy stavěné vídeňskou skupinou architektů /O.Wagner/.

Malířství- Gustav Klimt – rakouský malíř.

Alfons Mucha - český umělec žijící v Paříži a USA, kde učil na akademiích. Tzv. styl Mucha vznikl v souvislosti s tvorbou plakátů pro herečku Sarah Bernhardtovou /litografie/ patří k nejpopulárnějším projevům secese vůbec. Mucha rovněž tvořil klenoty, kostýmy. Dílem A. Muchy jsou rozměrná plátna zobrazující historii Slovanů – cyklus Slovanská epopěj.

Secese v Čechách a na Moravě

V českém umění se projevila na přelomu století. Výraznější sochařství a architektura, grafika než malířství. Mucha byl považován spíše za Pařížana. Česká secese byla ovlivněna vídeňskou školou, především v architektuře žáky O. Wagnera. Nejznámějším se stal Jan Kotěra.

Jan Kotěra byl zakladatel české moderní architektury, světová osobnost. Ovlivněn secesí, částečně vliv kubismu. Je autorem Národního domu, budovy Městského muzea v Hradci Králové, divadla v Prostějově. Vrcholné dílo je Právnická fakulta v Praze - již moderna.

V secesním duchu řešeno Hlavní nádraží v Praze - architekt Josef Fanta, Obecní dům v Praze - architekti Balšánek, Polívka. Téměř celá Pařížská ulice v Praze. Alegorické malby Alfons Mucha, sochy Ladislav Šaloun, obrazy Jan Preisler. Secese přinesla nový typ veřejné plastiky - Husův pomník na Staroměstském náměstí – Ladislav Šaloun, jezdecká socha J. Žižky na Vítkově. Pro řadu autorů se stala secese alespoň krátkým zastavením Max Švabinský, Josef Váchal, Vojtěch Preissig a další.

Zdroje:

Secese William Hardy

Kapitoly z dějin výtvarného umění Vladimír Prokop